

Občni zbor ZSO naj dvigne zavest o manjšini

KO so se odborniki Zveze slovenskih organizacij odločili za izpeljavo izrednega občnega zbora, jih je k temu vodila predvsem skrb za obstoj tako imenovanih »levih struktur« (koliko so leve ali ne, je druga debata), še bolj pa uveljavljanje političnih smernic znotraj manjšine, vprašanja pravnega statusa manjšin in poživljanje pluralnosti znotraj njih oz. znotraj slovenske manjšine. Preče vprašanje, kako bodo v bodočnosti obravnavali manjšine – v smislu politike Sveta Evrope in Evropske unije na načelih individualnih človekovih pravic ali pa bodo prevladale etnocentristične ambicije dela manjšine, ki se uveljavljajo predvsem po poti večnih konfliktov tako znotraj manjšine same kot v odnosih do zakonodajalca – bo del diskusije na občnem zboru.

Uradni odnosi med manjšino in republiko Slovenijo, prav tako odnosi do republike Avstrije so za nas življenjskega pomena. Pojmovanja o tem, kdo je bolj »zaslužen«, kdo bolje ustvarja pozitivno vzdušje in s tem boljše pogoje za razvoj narodne skupnosti, so različna. Ne smejo se pa izroditi v medsebojna oviranja, v poskuse prevzema »nadvlade« in izigravanja drugačemislečih, ki verjetno – vsaj večina njih – iskreno verjame v svoj prav in poskuša po svoje doprinesti za dobrobit narodne skupnosti.

V odnosih s Slovenijo je bilo v zadnjih letih več težav, saj je

tako, da je manjšinski resor skorajda izključno v rokah ene od strank, ki ne obravnava vseh zamejskih faktorjev enakopravno. To je ugotovitev stanja, ki ga skušamo preseči s stvarnimi pogovori in prikazom položaja na Koroškem.

V odnosih z Avstrijo je kljub pozitivnejšemu splošnemu vzdušju tako, da se moramo vsak dan znova spoprijemati s problemi, ki bi morali biti rešeni že zdavnaj. Trenutni najaktualnejši problem je ureditev dvojezičnih

otroških vrtcev: manjka zakon, ki bo omogočil udejanjenje vseh lepih besed in namer, h katerim se avstrijski politiki tako radi verbalno priznavajo.

Ob ovirah, ki nastajajo vsak dan, je razumljiva tudi frustracija pripadnikov narodne skupnosti: češ, premalo storite. Žal ne ena ne druga strešna politična organizacija ni zakonodajalec. Naša prva naloga je, da vztrajamo pri zahtevah, ki nam omogočajo enakopravno sožitje v deželi.

S. W.

Zapetljaji pri pripravah za kandidaturo olimpijskih iger 2006

Očitno so zapetljaji okoli priprav na kandidacijo za zimsko olimpijske igre »senza confini« postale na Koroškem prvi šport. Potem ko je bilo veliko prahu zaradi honorarjev nekaterih menedžerjev, je pristojni referent pri deželni vladi dr. Michael Ausserwinkler odvzel generalnemu menedžerju Gerhardu Novaku kompetence.

Očitki so hudi: Novak, da je v bistvu premalo podvzel glede kandidature, izdelavo dosjeja o kandidaturi bodo zdaj prevzeli trije odgovorni iz treh dežel. Novak tudi ni še ničesar naredil, da bi poudaril internacionalni karakter načrtovanih olimpijskih iger. Niti logo oz.

zaščitni znak še ni izdelan oziroma je slabo kopiran od zadnjih olimpijskih iger v japonskem Naganu.

Zdaj se skuša najti še druge krivce: Ausserwinkler da je premalo nadzoroval zadevo, Novak da ni pridobil še nobenih sponzorjev, finančne garancije iz Slovenije in Furlanije-Juljske krajine še vedno ni, pa tudi dežela Koroška ravna tako, kakor da bi bilo časa še na pretek.

Ti konflikti dajejo vtis, ko da dežela ni zares z vsem srcem za kandidacijo. Če ni resnično prave volje, bi bilo verjetno bolje, da bi si prihranili krepke denarje, ki so potrebni že za samo kandidacijo.

S. W.

Pomlad se poraja: na vigrednem koncertu na Djekšah je prvič zapel otroški zbor »Lipov cvet« iz Velikovca. Vodita ga sestri Mili Kuncič in Magda Karner, naraščaj pa obeta ponoven razmah pevske kulture v velikovškem okraju.

Stran 5

Dan v spomin žrtvam nacizma

Prvič po drugi svetovni vojni je avstrijski parlament razglasil dan v spomin žrtvam, ki jih je povzročil nacistični režim. Ta dan je hkrati tudi obletnica osvoboditve koncentracijskega taborišča Mauthausen in predsednik parlamenta Heinz Fischer je v svojem govoru poudaril, da se je treba vsak dan boriti proti rasizmu in nasilju.

Parlamentarno dvorano so prvič v zgodovini spremenili v operni oder, očitno pa je ideja vzbudila mnogo odobravanja. Podobnih svečanosti se lahko nadejamo. Z opero ruskega skladatelja Gregorija Frida »Dnevnik Anne Frank« je bila zaokrožena svečanost, vloga Anne pa je pela izraelska pevka Anat Efraty.

Poziv!

Zveza slovenskih organizacij, Slovenska prosvetna zveza, Zveza slovenskih žena, Zveza koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora, Slovenski vestnik ter založba in tiskarna Drava

pozivajo na zbiralno akcijo za prizadete v Posočju.

Denarne prispevke lahko nakažete na Posojilnico-Bank Borovlje, BLZ 39102 kto. štev. 33032004 s pripisom »Pomoč Posočju« Zbrani denar bomo predali neposredno najbolj prizadetim.

Izkažite vašo solidarnost! Hvala!

Tej številki prilagamo tudi položnice, s katerimi lahko vplačate svojo denarno pomoč.

ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ

obvešča, da bo

v soboto, 9. 5. 1998, s pričetkom ob 14. uri

izredni občni zbor

v hali 5 (Messezentrum, dvorana 1) vhod iz St. Rupprechter Straße

DNEVNI RED:

1. ugotovitev sklepčnosti in pozdrav častnih gostov
2. izvolitev zapisnikarja in dveh overiteljev
3. poročilo predsednika dr. Marjana Sturma
4. razprava o poročilu predsednika
5. poročilo predsednika nadzornega odbora dr. Lipija Ogris-Martiča
6. razrešnica staremu odboru
7. volitve
8. pozdravne besede gostov
9. predstavitev akcijskega programa za naslednje obdobje
10. sprejetje resolucij
11. sprememba statuta
12. slučajnosti in zaključek občnega zbora

Na osnovi predlogov včlanjenih organizacij bodo delegati in delegatke prejeli izkaznico, ki po pravilih ZSO niso prenosljive na druge osebe.

Plesna gledališka skupina
Metaffa
iz Horna (Nižja Avstrija)
gostuje

08. 05. 1998 ob 20.00
v k & k centru v Šentjanžu.

Predstava se imenuje

»Novak
Marie«

po eni od pesmi avtorice Christine Nöstlinger. Fantazija – poezija – erotika in vsakodnevna realnost je vsebina najnovejše produkcije. 10-članska skupina se ukvarja s simboliko poročne obleke; poročna obleka, ki je lahko izraz pritiska in pa tudi objekt oboževanja ženske. Koreograf skupine je mednarodno znani Guillermo Horta iz Kube.

V soboto bo ZSO izvedla svoj izredni občni zbor. Ta zbor bo namenjen predvsem notranjeslovenskim temam in iskanju poti iz konfliktnih situacij tako znotraj slovenske narodne skupnosti na Koroškem kot tudi bolj jasnemu definiranju odnosov do R Slovenije.

Okvirni pogoji za razreševanje medetničnih odnosov se namreč spreminjajo. Svet Evrope je s svojo Okvirno konvencijo za zaščito narodnostnih manjšin, ki sta jo ratificirali tudi R Avstrija in R Slovenija, postavil nove temelje za razrešitev manjšinskih vprašanj. Po tej konvenciji se manjšine definirajo predvsem po kulturno-jezikovni plati in ne po politično-kolektivistični. Svet Evrope poudarja torej

osnovno individualno človekovo pravico do izražanja političnega prepričanja, do svobodnega združevanja, hkrati pa poudarja pravico do skupinskega ohranjanja manjšinskega jezika in kulture. Eno od težišč Okvirne konvencije Sveta Evrope je tudi potreba po »medkulturnem dialogu«, ki zavezuje tako manjšine kot tudi večine k strpnemu in pozornemu medsebojnemu srečanju.

Avstrija je sicer že ratificirala to Okvirno konvencijo, praksa pa kaže, da bo potrebno še veliko prepričevalnega dela, da bo duh te konvencije zaživel tudi v vsakdanjem življenju. Ker pa je Okvirna kon-

KOMENTAR

dr. Marjan Sturm

vencija zdaj prvi mednarodno-pravni mehanizem za razreševanje medetničnih odnosov, se bo tudi večinski narod prejel ali slej moral zavzeti svoje odgovornosti za sožitje. Mimo te konvencije ni poti.

Po drugi strani pa je treba poudariti, da so bili odnosi znotraj slovenske narodne skupnosti v zadnjih letih tudi v nasprotju z vsebino Okvirne konvencije. Zahteve po specifičnih političnih pravicah (zajamčen mandati, etnična zbornica ipd.) nimajo kritja v konvenciji. Zanimivo je dejstvo, da je Evropa oziroma Svet Evrope sprejel koncepte, ki smo jih prav koroški Slovenci v zadnjih desetletjih izpostavljali: odklanjali smo zahtevo

stična propaganda, ki z osebnim blatenjem, s potvarjanjem resnice ipd. nič ni zaostajala za ustreznimi publicističnimi produkti na strani večine.

Hkrati smo bili soočeni s fenomenom, da so tudi nekateri v R Sloveniji podprli take modele – resnici na ljubo je treba poudariti, da Slovenija sama take modele uspešno prakticira – čeprav je jasno, da manjšinski modeli niso enostavno prenosljivi. Seveda pa so se tudi zaradi tega odnosi znotraj slovenske narodne skupnosti na Koroškem zaostriili.

Prav zaradi tega je potrebno, da na izrednem občnem zboru temeljito preučimo nastalo situacijo in najdemo novo platformo, ki bo ponudila rešitev za odnose med ZSO in NSKS, da bo ustvarjena tolikšna »enotnost«, kot je potrebna, in tolikšna »plural-

Pred izrednim občnim zborom ZSO

po preštevanju, poudarjali smo pravico do pluralistične organiziranosti, večini smo skušali dopovedati, da je v veliki meri odgovorna za konstruktivno vzdušje ipd. Vedno spet smo poudarjali potrebo po strpnosti, po odprtosti, do radovednosti do sosedov ipd. In ravno v obdobju, ko so se te vrednote začele uveljavljati na evropskem nivoju, je znotraj narodne skupnosti prišlo do obratnega procesa. Narodni svet je naenkrat zahteval etnično zbornico – torej preštevanje ter specifične politične pravice v obliki zajamčenega mandata. Vse to je sicer v demokraciji legitimno, absurdno pa je bilo, da se je razvnela populiz-

nost«, ki je neobhodna za demokratsko skupnost. Nadalje pa bo potrebno, da najdemo novo platformo za naše odnose z R Slovenijo, ki naj bodo v duhu evropskega zbliževanja ob upoštevanju naših specifičnih jezikovno-kulturnih potreb in ob upoštevanju političnih okoliščin, v katerih živimo. Živimo v prostoru, ki je jezikovno, kulturno, prostorsko ipd. izredno raznolik. V tem in v širšem evropskem povezovanju je lahko vir ustvarjalnosti.

To pa pomeni, da moramo tudi sami nenehno s svojim delom dokazovati, da smo ustvarjalni, moderni in usmerjeni v prihodnost.

POZIV IZ SLOVENIJE

Se bodo organizacije znale uskladiti?

Zveza slovenskih organizacij je državnemu sekretariatu že večkrat izrazila željo, da bi tudi glede razdelitve finančnih sredstev, ki prihajajo iz Slovenije za delovanje manjšinskih društvenih in organizacijskih struktur, bilo potrebno podobno usklajevanje med organizacijami, kakor to deluje pri razdelitvi preko sosveta. Jasno protežiranje nekaterih (npr. Narodnega sveta oz. Našega tednika in Mohorjeve), hkrati pa zaskrbljivo nerazumevanje za potrebe potreb na »drugi« strani. Tako na primer Slovensko šolsko dru-

štvo (s tremi vrteci in dijaškim domom) kar dve leti zaporedoma ni dobilo nobenih podpor, medtem ko tega ne moremo trditi za vrtec Naš otrok.

Iz Ljubljane je zdaj prišel poziv, naj se organizacije glede proračuna uskladijo in pošljejo skupen predlog sekretariatu za Slovence v zamejstvu in po svetu. ZSO pozdravlja to pobudo, saj obstaja vsaj upanje, da bodo sredstva razdeljena pravičnejše. V pismu pa državna sekretarka pristavlja, da bo v primeru, da bi se organizacije ne uskladile, sekretariat sam razdelil sredstva (tako kot doslej).

Upati je, da bo tudi resnično mogoče, da bi se organizacije na nek način dogovorile; ovire pravzaprav ne bi smelo biti, saj to funkcionira tudi glede predloga za sosvet. S. W.

SLOVENIJA

Dan upora v Vojniku

V vojniški občini, v dvorani galskega doma v Novi cerkvi pri Vojniku, so pred dnevi organizirali svečano prireditev v počastitev državnega praznika Dneva upora.

Slavnostni govornik je bil Tone Poljšak, član glavnega odbora ZZB NOB Slovenije, ki je v kratkem, toda jasnem in odločnem govoru zavrnil vse trditve novodobnih prekrojevalcev zgodovine, da je bil upor izrazito in le komunistična revolucija.

Govornik se je med drugim dotaknil tudi krute usode družine Dobrotinšek iz Tomaža nad Vojnikom, ki je po krutosti zgodbe podobna usodi Peršmanove družine iz Podpece nad Železno Kaplo.

Svečani zbor je pozdravil tudi predsednik Sveta občine Vojnik Peter Vrisk, ki je objektivno ocenil medvojno dogajanje v Sloveniji ter se zavzel za medsebojno prijateljsko in strpno sodelovanje. Dogodek večera je bil tudi del programa, v katerem so nastopali mladi recitatorji z literarnimi prispevki gostov iz Koroške (Lipeja Kolenika, Anite Hudl, Tončija Haderlapa in med drugimi npr. Milke Kolenik).

Prijazen nagovor predsednika Zveze koroških partizanov ing. Petra Kucharja na družabnem srečanju po proslavi pa je vsem navzočim dal novo spodbudo za nadaljno krepitev sodelovanja in poglobljanja prijateljskih stikov med obema borčevskima organizacijama. B. Š.

PRI krajevnem sestanku Zveze slovenskih organizacij v Žužalčah pri Bekštanju je bila ena osrednjih diskusijskih točk odklonitev dvo- oz. večjezičnega otroškega vrtca s strani občinskega sveta. Pri tem se je po eni strani kritiziralo odklonilno stališče župana Walterja Harnische (SPÖ), po drugi strani pa so bili udeleženci sestanka nezadovoljni tudi z ravnanjem odbornice Enotne liste Erike Wrolich, saj ni bila z nikomer v občini dogovorjena, nasprotno, prizadeti so izvedeli o glasovanju šele iz časopisja. Odločili smo se vprašati župana, kako on vidi zadevo.

Nedavno je bil v občinskem svetu občine Bekštanj – podobno kot že v nekaterih drugih občinah s socialdemokratsko večino – odklonjen predlog za ustanovitev dvojezičnega otroškega vrtca. Lahko bi nastal vtis, da je SPÖ na Koroškem načelno proti vsakršni dvojezičnosti v občinah; kaj pravite o tem?

Stališče SPÖ in tudi ostalih frakcij je takšno, da smo v teku frakcijskih pogovorov signalizirali pripravljenost najti rešitev in smo predlagali tri mož-

INTERVJU Z BEKŠTANJSKIM ŽUPANOM WALTERJEM HARNISCHEM

Trudimo se za skupno rešitev

nosti, ki pa jih je Enotna lista nazadnje odklonila.

18. novembra 1997 je bil vložen predlog o ustanovitvi dvojezičnega otroškega vrtca s fiksno lokacijo v Ločah ali Le-

Župan Walter Harnisch

dincih. To s trenutnega vidika ni mogoče, ker niti v Ločah niti v Ledincih nimamo prostorov na razpolago. Zato smo predlagali, da se integrira v razrednih prostorih na Brnci otroška skupina, nadaljnje možnosti bi bile, da se ustanovi vrtec na pri-

vatni ravni ali pa v sodelovanju s faro v Ločah, saj je tamkajšnji farovž prazen; v obeh primerih bi bili mi seveda pripravljeni, nuditi ustrezna sredstva.

Ne morem oceniti, kako je bilo v ostalih občinah, a pri nas je bilo tako, da zaradi načina, kako je bil stavljen predlog, nismo imeli možnosti uresničitve.

Kar je duhove v občinskem svetu dodatno razburilo, in to je gospa Wrolich potem tudi priznala, je bilo dejstvo, da je stavila enkrat predlog o dvojezičnem in enkrat o večjezičnem (nemško-slovensko-italijanskem) vrtcu. Argumentaciji, da je v času evropske integracije smiselno razširiti ponudbo za dodaten, se pravi italijanski jezik, so lahko sledili tudi svobodnjaki. Ko pa je bilo rečeno: dvojezično, je bilo njihovega soglasja konec. Moram reči, da je meni vseeno, a če se stavi predlog, je pač potrebno prej razmisliti, kaj želimo.

Pa še to, če sprašujete glede ostalih občin. Mislim, da je za vsem tem že nek sistem, da se

zdaj pred deželosoborskimi volitvami povsod stavlja predlogi ne glede na krajevne okoliščine, ki so od občine do občine povsem drugačne.

Omenili ste frakcijske pogovore. Ali je bila Enotna lista v te pogovore vključena?

Seveda! Imeli smo dvoje frakcijskih pogovorov na to temo, in sicer smo si predstavljali – in v tem smo si bili edini z Enotno listo – da integriramo vrtec v prostih šolskih prostorih, pri čemer je bilo jasno, in tudi to je bilo dogovorjeno z gospo Wrolich, da moramo počakati na konec vpisovanja v šolo. Potem se je izkazalo, da zaradi delitev razredov od Ledince do Diče vasi ni nobene možnosti, da bi koristili šolske prostore.

Zato smo predlagali, da uredimo prostore na Brnci. To je Enotna lista odklonila, ker jim je to preveč decentralno.

Nato smo poskušali ponuditi nekaj na privatni bazi, a tudi to so odklonili. Reči pa moram še nekaj: predlogu so bile 10. mar-

ca priložene smernice, po katerih naj bi bilo mogoče dobiti ustrezna sredstva Evropske unije s pogojem, da mora biti prošnja skupaj s sklepom občinskega sveta najkasneje do 1. aprila v Bruslju. To je bilo neizvedljivo. Rekli smo: tako, kot je bil ta predlog stavljen, ga moramo odkloniti.

Vendar se Vam lahko očita, da poskušate odlagati odgovornost občine na privatne iniciative. Ali je mišljena rešitev na privatni bazi prehodno ali za stalno?

Predlagali smo kompromis, da se poskusi ustanoviti vrtec v privatnih prostorih, če je tako nujno. Potem imamo izkušnjo v obliki pilotnega projekta, ki nam prvič, lahko pomaga pri odločanju in drugič, ko bo prišlo do izgradnje prostorov v Ledincih (to se bo zgodilo v treh do štirih letih), imamo tam možnost postaviti dvojezično skupino na komunalno raven, če bo potreba dana. To je Erika Wrolich odklonila, ker je hotela imeti sklep takoj. Dejal sem, da takega sklepa zdaj ni mogoče sprejeti, ker je neizvedljiv.

Hvala za pogovor. Jozi Wutte

SAD VZTRAJNOSTI IN NEUSTRAŠENOSTI

Pohod skozi Radgono različnih narodov in verstev

Obisk iz Bruslja, ga. Ivanka Suhadolc, pred Pavlovo hišo, sedežu društva Člen 7

Foto: SV

MESTO Radgona na avstrijski strani Mure, uradno samo Radkersburg, letos gostuje štajersko deželno razstavo »68yougend98 – 30 let mladinskih kultur«. Odprta 25. aprila bo trajala do 26. oktobra tega leta. Razstava nudi pregled nad gibanjem, ki ga je sprožila mladina v letu 1968 in ki je postal sinonim za prelomnico na najrazličnejših relacijah. Lahko bi rekli, da je leto 1968 v bistvu leto osvobajanja mladine, saj so bil prelomljeni in odvrženi številni tabuji, zadahu in prahu stoletij je odklenalo. Oziroma naj bi.

Kakorkoli že, Kulturno društvo Člen 7, medtem že uradno priznani zastopnik uradno še zmeraj nepriznane narodne skupnosti štajerskih Slovencev, je izrabilo priložnost in se je

tvorno vključilo v programsko ponudbo za deželno razstavo. Pod geslom »Drugačna Radgona – Das andere Radkersburg – O aver Radkersburg« je pripravilo zgodovinski pohod skozi skrito in uradno zatajeno Radgono Slovencev, Romov, protestantov in Judov. Mladi zgodovinar mag. Heimo Halbrainer je pripravil posebno brošuro in mestni načrt, kjer so podrobno opisani in zaznamovani sledovi omenjenih narodov in verstev. Vsekakor je to pomemben korak k emancipaciji društva Člen VII in k sožitju med narodi in verami v Radgonskem kotu.

Prvi pohod je bil v petek, 1. maja, udeležba zadovoljiva. Pohod skozi multikulturno Radgono je vsak petek ob 10.30 in ob 13.30 izpred razstavnega poslopja na Glavnem trgu.

Telefonska prijava je možna pod številko 0316/77 13 83 (trak).

Na prvi pogled »nemška« Radgona se pod drobnogledom zgodovinskega pregleda in zakanega zgodovinskega spomina izkaže kot mesto, ki ima najrazličnejše korenine, temelje in izhodišča in ki bi na to svojo pestrost in bogastvo morala biti ponosna. No, tako daleč še niso, a že samo dejstvo, da so brez škandala akceptirali ta multikulturni pohod, je dober obet za prihodnost. Vse omenjene skupine so v Radgoni, ki je od konca prve svetovne vojne naprej deljena na avstrijski in slovenski oz. prej jugoslovanski del in je Mura hkrati razmejitvena črta, zapustile svoje sledove. Dobro vidno je to na cerkvi Marije Pomočnice. Pozi-

dana na temeljih porušene judovske sinagoge je bila od leta 1749 pa do 1920 to župnijska cerkev radgonskih Slovencev. Nanje spominja napis nad vhodnimi vrati »Maria! naša pomočnica prosi za nas«.

Judje so v Radgoni prvič omenjeni l. 1338, leta 1496 jih je cesar Maksimiljan pregnal iz dežele in šele l. 1896 so se uradno smeli vrniti. V Radgoni je predvsem družina Neumann bila zelo ugledna in gospodarsko upešna, nacisti so njene člane pregnali oz. ubili, imetje pa arizirali.

Protestantizem je v Radgoni naletel na izredno odmevnost, to pa tudi pomeni, da so ukrepi protireformacije bili tem bolj trdi. Mnogo radgonskih protestantov je bilo izgnanih, njihove knjige sežgane in cerkev razstreljena, lastnina pa zasežena. Tolerančni edikt cesarja Jožefa II. jim je omočil, da so svojo veroizpoved lahko izpovedali javno, leta 1876 je bilo

spet protestantsko bogoslužje v Radgoni. Razmejitev leta 1920 je razdelila tudi protestantsko versko skupnost, ki je morala začeti znova, saj so molilnica in preteženi del vernikov ostali na slovenski strani meje.

Romi so v vseh časih bili krivi vsega. Celó »vlome po navadi Romov« so jim pripisovali, čeprav se je izkazalo, da je storilec bil kdo drug. Romi so bili brezpravni, v radgonskem mestnem zaporu jih je bilo mnogo zaprtih.

Od omenjenih skupin so Slovenci najbolj vtisnili Radgoni in okolici svoj pečat, najsi so to krajevna, hišna in družinska imena, napisi in knjige, ljudska štetja, zgodovinski dogodki, šola in cerkev ali pa društvo Člen 7, ki ima svoj sedež v vasi Potrna/Laafeld, samo lučaj izven Radgone.

V soboto, 16. maja ob 10. uri dopoldne, bosta predsednik avstrijskega državnega zbora Heinz Fischer in državna sekretarka za Slovence po svetu Mihaela Logar svečano odprla kulturni dom društva Člen 7 v Potrni, v nekdanji Pavlovi hiši. To bo velik dan za štajerske Slovence.

5 stalne razstave v Potrnju

Foto: SV

V GRAŠKEM ŠTUDENSKEM KLUBU

Multikulturalnost temelji na človekovih pravicah

OMULTIKULTURNOSTI iz vidika manjšine je pretekli četrtek, 23. aprila, predaval in diskutiral v graškem Klubu slovenskih študentk in študentov univ. asis. dr. Vladimir Wakounig. Soprireditelj je bilo društvo Alpe-Adria-Activ. Uvodoma je predavatelj postavil zahtevo, da bi prav na Koroškem in prav zaradi razpoložljivega intelektualnega potenciala morali v političnih konceptih poudarjati znanstvene perspektive, ne pa se opirati na demagogijo.

Izhajajoč iz treh teoretskih nastavkov je osvetlil politološko-znanstvene temelje multikulturalnosti, njene pasti ter zagovarjal novo manjšinsko politiko.

Osnova multikulturalnosti so človekove pravice, pri tem se med seboj bijejo univerzalnost in partikularni interesi oziroma človekove pravice in etnični interesi. Znana judovska avtorica Hanna Ahrend meni, da politična sfera lahko izenači ta nasprotja, v privatni sferi igrajo skupnost, sorodstvene vezi, vera in narodna pripadnost odločujočo vlogo, v družbeni sferi pa država z regulativnimi pose-

gi omiljuje diskriminacijo. Prav zasebna sfera je lahko zelo zanimiva, ker pripadnost k določeni narodnosti ali skupini igra pomembnejšo vlogo kakor pa upoštevanje človekovih pravic.

Med pasti multikulturalnosti sodijo: a.) Oživljanje etničnega načela, ki je potem temelj diskriminacije. To je na primer sklicevanje na določene etnične značilnosti kakor barva kože ali

pa priznavanje k določeni narodni skupnosti na osnovi etničnega katastra. To oživljanje vodi v razcepitev narodne skupnosti.

b.) Etnocentrizem in kulturni rasizem. Oba precenjujeta lastno narodnost na račun drugih, oz. jih skušata čim bolj razvrednotiti. Sem sodi trditev nemško-nacionalcev in tudi italijanskih fašistov, da smo Slovenci »nezgodovinski narod«. Vzrok

za to gledanje ni raznolikost in različnost narodov, ampak interpretacija te različnosti ter siljenje narodov in kultur v medsebojno konkurenco in nasprotje. Pred takimi nazori ni imun noben narod na svetu.

c.) Tretji sindrom etnične pasti so etnične kolonije. Ta pojav opažamo predvsem pri novih manjšinah, ki so v deželo prišle kot ekonomski emigranti.

Dr. Vladimir Wakounig v krogu študentov

Foto: SV

Tako so znane kurdske, turške in druge četrti, ki so postale vrtički, v katerih se lahko brez pritiskov goji lastna kultura, se njeni pripadniki počutijo varne in med seboj solidarne. Te kolonije so izpostavljene številnim notranjim konfliktom, ki se praviloma najbolj pokažejo v trenutkih in obdobjih pomanjkanja, ko preostali resursi postanejo sredstvo internih oblastniških bojev. Zato je docela zmotno prepričanje, da v nacionalno zaprtih četrtih ni konfliktov in oblastniških bojev oz. da tam tečeta mleko in strd. Te četrti funkcionirajo samo pod trdim pritiskom oz. redom določene oblastniške kaste in to takrat, če jih nihče ne postavlja pod vprašaj.

Predavatelj je v diskusiji jasno naglasil, da multikulturalnost ne pomeni mešanje kultur, da to ni pot v nacionalno enolončnico, ampak da multikulturalnost pomeni spoštovanje, priznanje drugega, drugačnosti, diferenc in pluralnosti. Kajti če se manjšina gre homogenizacijo, s tem izključuje bistvene značilnosti civilne družbe, ki je pogoj za multikulturalnost. Multikulturna družba, taka je bila temeljna izpoved predavanja, mora temeljiti in graditi na človekovih pravicah in na dostojanstvu posameznika ter skupine.

KULTURNI TEDEN V BREŽAH

Odmevnost, oh ta presneta odmevnost

6. KULTURNI teden koroških Slovencev, letos v ličnem srednjeveškem mestecu Breže/Friesach na zgornjem Koroškem, je mimo. Naslednji bo menda v Bolšperku.

Drugi dan tedna, v torek, je v preddverju mestne dvorane bila odprta razstava Draga Druškoviča, Lešana oziroma Šentjakobčana, ki živi in deluje v Salzburgu. Likovnika je občinstvu predstavila umetnostna zgodovinarica mag. Ulli Sturm. Dejala je, da je Druškovič iščoč človek, ki ga zanimajo predvsem magični simboli, mistični relikti, zakulisne tajnosti svetovnih verstev. S tem pa je tudi človek dialoga, saj te tajnosti v govorici podob in simbolov, prenesenih na platno ali papir, približuje drugim ljudem in jih tako z njim seznanja.

Seznajati, približevati pa je tudi iztočnica za kratko razmišljanje o minulem tednu. Bodi odkriti: odmevnost pri zgornjekoroških domačinih je bila prilična, torej zelo majhna. Kje so vzroki za to, ne vem. In tudi ni namen, nekomu naprtiti krivdo, kajti zamisel kulturnega tedna je nesporno dobra in plemenita. A določene stvari so zelo izpovedne. Tako večmetski dvojezični transparent, ki naj bi krajane informiral o kulturnem tednu koroških Slovencev, ni bil razobešen na vidnem mestu v mestu, ampak je bil sramotno-sramežljivo natvezen na

zakotni plot, kjer ga živa duša ni videla, vrhu tega pa so ga parkirajoči avtomobili dodatno zakrili. Sicer je tako bilo zaodščeno pravilo o sitem volku

to, da je marsikateri predstavnik Brež zatrdno prepričan, da koroški Slovenci živijo onstran meje, kaka bi jih sicer pozdravil kot »liebe Gäste aus Sloweni-

Drago Druškovič in Ulli Sturm

Foto: SV

in celi kozi, a mislim, da se moramo na Koroškem polagoma poslovi od te filozofije, ki nikamor ne vodi, pa vendarle vse opravičuje in požegna. V kategorijo neinformiranosti sodi tudi

en«. Da bi vsled slabe seznanjenosti marsikatera prireditelj bila pičlo obiskana, če ne bi bilo gostov iz južne Koroške, pa ni samo pojav iz Brež, ampak očitno sindrom tega tedna.

20 LET GLASBENE ŠOLE

V Borovljah koncert absolventov

Ne samo javno priznanje, kot ga je na odprtju 6. kulturnega tedna koroških Slovencev v Brežah podal deželni kulturni referent Michael Ausserwinkler, ampak tudi številne prireditve potrjujejo,

Glasbene šole, saj imajo že vsi zaključen študij glasbe in za sabo že vrsto samostojnih oz. skupinskih nastopov doma in po svetu. Tem absolventom je bil namenjen koncertni večer prejšnji četrtek v borovljskem gradiču.

Nastopili so Janez Gregorič (kitara), Mihael Vavti (saksofon), Kristijan Filipič (prečna flauta), Andrej Feinig (klavir), Dominik Hudl (klavir), Franci Ogris (trobenta) in Monika Thurner (klavir), povezoval pa je ravnatelj GŠ Roman Verdel.

Predsednik društva Glasbena šola Božo Hartman je na začetku koncerta, ki je sodi v niz prireditev ob 20-letnici GŠ, naglasil, da vsi učitelji GŠ, in mednje štejejo imenovani absolventi, z veliko vnamo in zavzetostjo skrbijo za vrhunsko izobrazbo učencev. Posebej se je zahvalil vsem učiteljem iz Slovenije, ki so od vsega začetka, in ne glede na okoliščine pomagali, da je GŠ zrasla v zdravo in košato drevo, globoko zakoreninjeno v koroškem in vseslovenskem kulturnem življenju. Imenoma je omenil bivšega pedagoškega vodjo Lovra Sodjo, za podporo pa se je zahvalil tudi javnikom v Sloveniji in deželnemu kulturnemu referentu Ausserwinklerju za nov pristop k razumevanju delovanja zavoda. Obema kulturnima centralama in

sploh slovenskim osrednjim organizacijam je Hartman izrekel vse priznanje in pohvalo za njihovo vzorno držo, ko je bilo treba podpreti in braniti Glasbeno šolo.

PRI UŽEKARJU V PODNU

Votivne tablice – časopis preprostega človeka

Če se je svoje dni zgodila kakšna nesreča in je ta ali oni pri tem storil celo smrt, so, podobno kakor še danes, na kraj nezgode postavili križ z votivno tablico. Na njej je neznan domač slikar upodobil potek nesreče in njene posledice, v besedilu, dostikrat v rajmih, pa je

isto še opisal. Te tablice niso igrale pomembne vloge le pri spominjanju na ponesrečenca ali žrtev nezgode, ampak bile so neke vrste ljudski časopis oz. arhiv, saj so mimoidočega seznanjale s tragičnim dogodkom, ki se je na tem mestu zgodil, obenem pa prispevale k

temu, da ni šel v pozabo. Te tablice pa so imele tudi pomembno kulturno in jezikovno vlogo, saj so domala na vseh napisih slovenski, iz česar lahko sklepamo na izključen komunikacijski pomen domačega jezika. Nemške tablice se začenjajo pojavljati v dobi nacizma.

Ni še tako dolgo od tega, ko je po naših krajih bilo teh tablic še precej. A zob časa, spremenjen odnos do njih in do tuje lastnine, šo pripomogli do tega, da se je njihovo število krepko zredčilo. Zato je tem bolj hvale vredno, da jih je Boroveljčan Hans Tuschar s pristankom lastnikov in ob strokovni podpori dr. Herte Laueggerjeve začel obnavljati, kajti s tem jih je rešil izginotja. Od vsake tablice je napravil verodostojen duplikat.

Prejšnjo soboto, 2. maja, je pri Užekarju v Podnu bila odprta razstava teh votivnih tablic. V pozdrav je zapel slovenjeplajberški kvintet.

Saksofonist Mihael Vavti

Foto: SV

da je slovenska Glasbena šola na Koroškem v 20. letu svojega obstoja neodtujljiv del kulturnega utripa tako slovenske narodne skupnosti kot tudi celotne dežele. V dveh desetletjih je ta šola nudila glasbeni pouk več tisočim učencem, v tem šolskem letu jih je nad 400, nekateri od njih pa so glasbeno izobraževanje nadaljevali in danes že kot absolventi sami vzgajajo nov rod dijakov

Ko je »Pušič zmrznil 8. svečana 1845 78 let star«

Foto: SV

VSAKOLETNI kulturni teden koroških Slovencev, že šesti po vrsti, ki ga skupno z obema slovenskima kulturnima organizacijama organizira deželna vlada, je tokrat bil v Brežah.

Namen je jasen in pozitiven, ker gre za spoznavanje slovenske kulture v enojezičnih krajih Koroške. Gre pa tudi za ustvarjanje dobrega vzdušja med obema narodoma na Koroškem. Pravzaprav znane stvari.

Letošnji kulturni dnevi so bili po vsebinski ponudbi brez pretiravanja zelo kakovostni. Glasbene, gledališke, literarne in slikarske ponudbe so bile na nivoju, ki bi lahko bil deležen večje pozornosti. S tem pa je nagovorjen tudi že problem tovrstnih kulturnih dnevov. Slavnostno

odprtje tedna s politično prezentanco kot so Einem, Zernatto in Ausserwinkler ni našlo zaželjenega interesa s strani domačinov, prav tako kot smo to zanimanje pogrešali ob odprtju Druškovičeve razstave in literarnega branja iz del Florijana Lipuša. Tudi pri izvedbi »Opere za tri groše« bi lahko bilo več interesa. Edinole koncert dvojezičnega pedagoškega zbora je privabil zadovoljivo število domačih gostov. Morda bi iz tega kdo lahko sklepal, da se pač na Koroškem samo zborovsko-pevska kultura dobro prodaja. Vendar mislim, da je problem bolj v tem, da za izvedbo kulturnega tedna odgovorni politični dejavniki v Brežah niso storili toliko, da bi med domačim prebivalstvom vzbudili dovolj zanimanja. In smo pri jedru pro-

KOMENTAR

Janko Malle

blema: če se kultura zanaša na politične dejavnike, se ji lahko zgodi, da celotna zadeva običi v kolesju birokracije. V mestu ni bilo videti plakatov, čeprav jih je občina prejela v zadostnem številu in tudi druge informacije, ki bi javnost v Brežah opozarjale na kulturni teden koroških Slovencev, so manjkale.

Lepo staro mesto Breže, kjer bo leta 2001 koroška deželna razstava na temo »srednjeveško mesto«, ima kar nekaj kulturnih nosilcev (galerij, zborov, gledališko skupino, znano po poletnih igrar na gradu Petersburg

Pomanjkljivosti, a pozitivna bilanca kulturnega tedna v Brežah

itd.), ki so morda bili premalo ali pa sploh nič vključeni v priprave za izvedbo kulturnega tedna. In prav te bi bilo seveda ob upoštevanju političnih dejavnikov treba intenzivno vključevati v priprave. Kdo drug kot pa kulturni nosilci kraja pa naj bolj mikavno ustvari interese po spoznavanju druge kulture in pa kulturni izmenjavi. Verjetno smo se tega v preteklosti premalo zavedali.

Kljub tem pomanjkljivostim je bilanca kulturnega tedna pozitivna. Tisti, ki so se poslužili ponudbe so, bili povsem zadovoljni. Pozitivne opazke smo slišali predvsem glede kvalitetne programske ponudbe. In to je najbolj vzpodbudno in naj nam daje poguma in volje, da bomo take akcije – pa naj jih sproža kdorkoli – vedno podprli.

OB 25-LETNICI ODRA 73

Prav »Zares čuden par« v Pliberku

O GLEDAL sem si drugo ponovitev odrske uprizoritve pliberškega Odra 73 »Zares čuden par« preteklo nedeljo zvečer. Igralci in režiserka so jo posvetili svojemu 25-letnemu jubileju. V njegovi izvedbi je bila to sicer ponovitev, saj jo je skupina zaigrala že pred 25 leti, v prvem letu svojega uradnega nastopanja pod tem imenom.

Že kar prvi občutek je bil zelo dober. Druga ponovitev in predstava v nedeljo zvečer, pa kljub temu farna dvorana skoraj polna. Pliberčani in okoličani so si pač lepo razdelili obisk. K nedeljskemu obisku pa je ne-

Predstava ni dorečena, kar je zagotovo njena kvaliteta. Nekaterim je bil partner Oskar s svojo gibalno in verbalno agresivnostjo pravšnji, meni je bil nekoliko preveč glasen in agresiven. Koketni Gwen in Cec sta se mi zdeli v to karikaturno situacijo kot urojeni, prijetno presenetila pa me je prevsem Gwen. Oskarjevi prijatelji kvartopirci so bili dokaj naravni, nekakšni poljunaki, ki bi radi kaj več, pa si zaradi žena ne upajo. Če pa bi jih ne imeli, pa še poguma ne bi izražali.

Anita Hudlova, režiserka te predstave, je vanjo vnesla kar

še popestrili in poudarili. Pristop do uprizoritve je bil moderen. Odlične so bile pavze, ki jih je s svojo redoljubnostjo zaposnjeval Feliks. Scena bi bila lahko nekaj manj pisana, s posameznimi »boksi« pa je bila dobro rešena. Kostumografija je bila sodobna, kar ni motilo, čeprav je avtor Simon Neil komedijo napisal že pred nekako štiridesetimi leti.

Franc Kuežnik kot Feliks je s predstavo živel in vanjo vnesel vse svoje kvalitete, tudi tiste podjunske iz Petrove domačije v Dobu. Njegov partner Vladimir Buchwald kot Oskar je potreben še nekoliko piljenja, sicer pa je bil prepričljiv, prijatelji Miha (Hinko Tratar), Vinko (Mirko Nachbar) in Rok (Jože Tratar) so bili kot polnilo dogajanja pravšnji, sestri (ne po podobi), tujski delavki (Vera Sadjak in Klavdija Danijel), pa sta bili pravi koketi, vendar ne z negativnim predznakom.

Glasbo je izbral in prispeval mladi Matej Hudl, za sicer enostavno postavljeno lučjo je bil Peter Podgornik, sceno si je zamislila režiserka, izdelali pa so jo Jožko Hudl, Albert in Alojz Messner ter Franc Picej, za kulisami se je korepetitorsko prizadevala Anita Koletnik, oblikovanje plakatov, letakov in gledališkega lista pa je opravil Milan Piko.

Predstava naj dober glas nadalje nosi v deveto las in vredna je ponovitev.

Jože Rovšek

Da se sirotej le ne bi kaj storil!

Foto: SV

dvomno prispeval dober glas (o predstavi), ki brž seže v deveto vas.

Dvorana in prizorišče obrnjena na glavo, na odru in v polovici parterja gledalci, sicer pa odrska scena. Zaradi ožine pomaknjena k stranski steni, vendar dobro vidna vsem. Velik nered na odru, ki že daje občutek, da v stanovanju manjka ženska roka.

Kar takoj nastopijo prijatelji kvartopirci Miha, Vinko, Rok in gostitelj Oskar. Kljub svoji prešernosti, podkrepjeni s pijačo, jim nekako ne gre. Manjka jim Feliks. Ta je menda nekam izginil in vsi so si v skrbeh, da si zaradi zakonskega poloma z Mojco ni kaj storil.

Potem pa se pojavi ta nesrečni Feliks, ves povožen, kremežljiv, utrujen in obupan. Prijatelji ga pazijo na vsakem koraku, ta pa izbruh preveliko dozo zaužitih tablet.

Prijatelj Oskar mu ponudi stanovanje pri sebi, ta pa se mu ponudi kot odlična gospodinjska pomočnica.

Od tu dalje se iz tragikomedije razvije prava burka. Feliks začne spreminjati svoje in prijateljevo življenje. V svoji skoraj pretirani redoljubnosti vzorno uredi stanovanje, odlično kuha in sploh preveč vzorno, za Oskarja že utesnjujoče skrbi zanj in za red v stanovanju. Prav zaradi tega postopoma prihaja do nesporazumov, čelo do agresivnosti med njima, v kateri se pokaže vsa beda neenakopravnih partnerskih odnosov. Vmes so še ženske, oziroma stanovalki v višjem nadstropju in vse se prelevi v nekako dvoumljivi srečni konec.

nekaj aktualnih ocirkov (euro, Breznik, Hartman, instrumentalisti Žvabeka, Pliberk južno od Dunaja itd., pa tudi nekaj narečnih posebnosti in napak), predvsem pa je v igro vključila mnogo dovtipov, ki so komičnost samo

Feksu se je ob damah odprlo srce

Foto: SV

SVEČE – STARA ŠOLA

Literarni večer v znamenju srečanja

Da je srečanje s književniki lahko prijeten in zanimiv dogodek, ki privabi občinstvo, je potrdil literarni večer prejšnji teden v stari sveški ljudski šoli. Na pobudo domačega društva »Kočna« in Društva slovenskih pisateljev in pisateljic v Avstriji, ki se je zavestno odločilo za sodelovanje s krajevnimi prosvetarji, so v sredo, 29. aprila 1998, brali iz svojih del Tonči Haderlap, Lenčka Kupper, Fabijan Hafner, Gustav Januš, Herman Germ in Ivana Kampuš, glasbeni okvir pa je prispevala mlada Nina Popotnig. Dijačinja Glasbene šole je ponovno potrdila in prikazala svoj glasbeni talent.

Fabijan Hafner, Gustav Januš in Herman Germ v Svečah

Foto: SV

KLAGENFURTER ENSEMBLE/CELOVŠKI ANSAMBEL

Nesmiselni smisli

Gledališče Celovški ansambel/Klagenfurter Ensemble je 22. aprila t. l. na premieri prikazal imenitno, duhovito in zafrkljivo novost – dramatski kolaž »Umetnost je omara« ruskega pesnika-anarhista in filozofa absurdnosti Danijela Charmsa. Rodil se je l. 1905 v Petrogradu, umrl pa kot »kontrarevolucionar« v zaporih Leningrada. Njegova mati je bila plemkinja, njegovo oče dvorni svetnik, njegovo pravo ime pa je Daniil Ivanovič Juvačev. Bil je režimskokritičen avtor, soustanovitelj raznih avantgardnih skupin.

Razen nekaj otroških knjig in dveh pesmi ni videl natisnjeno nobeno svojih del. Šele njegov nemški izdajatelj in prevajalec Peter Urban je predstavil njegov literarni »drobiž« – aforizme, dialoge, črtice, enodejanke, pesmi, pisma in dnevniške nemški bralcem.

Tukaj njegovih zapisov:

»Mene zanima samo »čvek«, saj to, kar nima nikakršnega praktičnega smisla. Mene zanima življenje samo v svoji nesmiselnosti prikazni.« Ena izmed njegovih kratkih zgodb: »Nekega dne je šel neki možki na delo in s potom je srečal drugega možkega, ki je bil kupil francoski beli kruh in bil na poti proti domu. To je pravzaprav vse.« Ali pa: »Filozof se je sprehajal pod drevesi in molčal, kajti inspiracija ga je zapustila.«

In takole razvija dialog med učiteljem in učenko:

– Je kaj takega na svetu, kar bi imelo pomen in bi lahko celo razvoj dogodkov spremenilo, ne le na zemlji, tudi na drugih svetovih? – sem vprašala svojega učitelja.

– Da, – je odgovoril moj učitelj.

– In kaj je tisto? – sem vprašala.

– To je ... – je začel moj učitelj in umolknil.

Stala sem tam in napeto čakala na njegov odgovor.

On pa je molčal.

In jaz sem stala tam in molčala.

In on je tudi molčal.

In jaz sem stala tam in molčala.

In on je tudi molčal.

Oba stojiva tam in molčiva.

O-la-la!

Oba stojiva tam in molčiva.

Ole! Ole!

Da, da, oba stojiva tam in molčiva.

Danijel Charms – avtoprtret

Besedila je spretno montiral in zrežiral igravec Maksimilijan Achatz. Igralke in igralci – med njimi Peter Raab in Rudolf Holub – z glasbilo čustveno poglobljeno, drastično ekspresionistično odigrajo komediji podloženo žalost, tragiko političnega zapornika pod diktatorjem Stalinom. Tako da ti smeh na ustih otrpne, okameni. Zato obiskovalci ne vejo, kdaj naj bi in če naj bi sploh zaploskali. – Absolutno absurdno. Oglejte si ta nenavadni špas! – Zmeraj ob pol devetih zvečer. Do 15. maja. J. M.

VIGREDNI KONCERT NA DJEKŠAH

Na jezikovni meji Lipa spet cveti

Na Djekše, to sončno vas visoko na Svinški planini, vigred pride malo pozneje, a tedaj z vso močjo in vsem čarom. Prosvetno društvo »Lipa« v Velikovcu, čigar delovanje obsega vse kraje in vasi velikovškega okraja onstran Drave, v krajevni ljudski šoli že vrsto let prireja vigredne koncerte. Letošnja vigred pa je s seboj prinesla presenečenje posebne vrste: Lipa spet cveti, in sicer v prenesenem smislu. Za lipov cvet je v naravi sicer še prezgodaj, a dozorel je čas za prvi nastop društvenega podmladka, ki si je nadel simbolno ime »Lipov cvet«. Trinajstčlanski zborček, sodelujoči prihajajo od Djekš preko Krčanj in Kneže do Vovbrskih Gur, zagnano vodita Mili Kunčič iz Vate vasi, sicer pa vzgojiteljica v

dvojezičnem vrtcu v Celovcu, in Magda Karner, je korajžno zapel tri pesmi Lenčke Kupperjeve in seveda navdušil občinstvo.

Sploh je treba reči, da je letošnji vigredni koncert na Djekšah bil dobro obiskan, med gosti so bili župan Anton Polesnig, odbornik EL Filip Warasch, konzul R Slovenije Anton Novak, pesnica Lenčka Kupperjeva in glasbena pedagoginja Majda Golob.

Sicer pa so vsi nastopajoči, to so bili poleg »Lipovega cveta« še Mladinska skupina »Nomos« iz Škocjana, ki je v moškem sestavu tudi zapela nekaj pesmi, Vokalna skupina PD »Lipa«, harmonikar Marko Kassl s Tal pri Šentjakobu v Rožu, ter Martin Kuchling, ki je recitiral pesmi, jamčili za dober in pester spored.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 7. 5.

- ŠENTJANŽ, v k & k - k & k in SPZ
18.00 Razstava »An der Grenze des Erlaubten«. Umetnost in cenzura v Avstriji; projekt UNIKUM
CELOVEC, Mozarthof, St. Veiter Str. 26 - Dvojezična TAK
18.30 Live koncert dijakov dvojezične trgovske akademije
CELOVEC, garaža Liegl - Plesni teater Ikarus
20.00 »Europa - Mutter der Schlachthöfe«, premiera
DOBRLA VAS, v kulturnem domu - SPD Srce
20.00 »Zeffiro torna«. Nastopa: Hortus Musicus
GRADEC, v prostorih KSŠŠG - KSŠŠG
20.00 Dia-predavanje Christiana Strasseggerja - Indija

PETEK, 8. 5.

- BOROVlje, na Glavnem trgu - občina Borovlje
14.00 Kmečki trg; prodaja kmečkih pridelkov
SVEČE, v stari šoli - SPD Kočna in farna skupnost
19.00 Razstava otroških slik, ki so nastale v urah risanja
ŠENTJANŽ, v k & k - k & k in SPZ
20.00 »Novak Marie« Metaffa - plesni teater. Gostuje plesna skupina iz Horna/Nižja Avstrija
TINJE, v domu - Katoliški dom Sodalitas
20.00 Koncert za materinski dan. Nastopa: »A CAPELLA« iz Dobrle vasi

SOBOTA, 9. 5.

- CELOVEC, sejemska hala 5 - ZSO
14.00 Izredni občni zbor Zveze slovenskih organizacij
BOROVlje, pri Cingelcu na Trati - SPD Borovlje
16.00 Dužinski popoldan. Nastopa: Komorni zbor SPD Borovlje
TINJE, v domu - Katoliški dom Sodalitas
17.30 Predavanje: Mit in resničnost leta 1848 pri Slovencih. Predavatelj: univ. prof. dr. Peter Vodopivec
TINJE, v domu - Katoliški dom Sodalitas
19.00 Podijska diskusija: Ko sosed postal je sovražnik. Sodelujejo: univ. prof. dr. Jože Pirjevec; univ. prof. dr. Peter Vodopivec; univ. prof. dr. Andrej Moritsch; univ. prof. dr. Franz Rozman; dr. Werner Drobesh; dr. A. Malle
OBIRSKO, pri Kovaču - SPD Valentin Polanšek
19.30 Materinska proslava. Nastopajo: Škocjanski kvartet, učenci Glasbene šole in otroška skupina z Obirskega
PLIBERK, v farni dvorani - Mlada Podjuna Pliberk
19.30 10-letnica zbora Mlada Podjuna
ŽITARA VAS, v kulturnem domu - SPD Trta
20.00 Vigredni koncert. Sodelujejo: MePZ »Danica«, MoPZ in folklorna skupina SPD »Trta«

PONEDELJEK, 11. 5.

- TINJE, v domu - Katoliški dom Sodalitas
20.00 Slovenci v Avstriji. Predavatelj: dr. Jernej Župančič

TOREK, 12. 5.

- GRADEC, Merzwecksaal, Merang. 70 - KSŠŠG
19.00 Serija predavanj Graškega krožka »Forum Evropa«. Euro prihaja - glava ali cifra? Pot do skupne evropske valute; predavatelj: mag. Martin Schauer; predavanje bo v nemščini
TINJE, v domu - Katoliški dom Sodalitas
20.00 »Ali je cerkev še verodostojna?«. Pred.: B. Coudenhove-Kalergi

SREDA, 13. 5.

- TINJE, v domu - Katoliški dom Sodalitas
10.00 Predavanje: Šege in navade med pomladjo in poletjem. Predavatelj: prof. dr. Anton Feinig

ČETRTEK, 14. 5.

- GRADEC, v prostorih KSŠŠG - KSŠŠG
20.00 Branje Kajetana Koviča

PETEK, 15. 5.

- TINJE, v domu - Katoliški dom Sodalitas
10.00 Hišna imena od Šmohorja do Pliberka. Predavatelj: p. Bertrand Kotnik
ROŽEK, na Muti (Woschitz) - KD Peter Markovič
20.00 Vigredni koncert. Nastopajo: Kantavtorja Peter Karpf in Otto Polainer iz Velikovca in Mladinska skupina iz Ledinc

SOBOTA, 16. 5.

- RADIŠE, pri Culehnerjevi kapelici - SPD Radiše in fara Radiše
19.00 Koncert Marijinih pesmi. Sodelujejo: ženska skupina iz Sel, kvartet trobent, Radiški kvartet, Radiški fantje
ŠENTJAKOB, v Regionalnem centru - Regionalni center
20.00 Koncert Okteta Suha
ŠENTJANŽ, v k & k - k & k in SPZ
20.00 Koncert »Alpe-Jadran v soglasju«. Nastopa: Dvojezični zbor/Der zweisprachige Chor
ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu - SPD »Danica«
20.00 F. Molnar: LILIOM; gostujejo igralci kulturnega društva Slovenj Gradec, režija Peter Militarov

NEDELJA, 17. 5.

- GOSPA SVETA, v cerkvi
16.00 Slovenske šmarnice. Sodelujejo: MePZ »Gallus« in cerkveni zbor »Gorotan« iz Šmihela«

Zveza koroških partizanov

ter Krajevni odbor Zveze borcev Ravne na Koroškem

vabita na

spominsko svečanost

v nedeljo, 17. maja 1998, ob 10.30

v spomin na zadnje boje II. svetovne vojne v Evropi na zgodovinski Poljani pri Prevaljah. Hkrati bo tudi počastitev občinskega praznika občine Ravne na Koroškem.

Spored: 10.30 - spominska maša za vse žive in mrtve, ki so se bojevali proti fašizmu - mariborski naslovni škof dr. Vekoslav Grmič; 11.00 - slovesnost s kulturnim programom in govori pri spomeniku »Svobodi in miru«.

- Po slovesnosti bo tradicionalno srečanje »Pod Kozolcem«, na katerem bo igral priljubljeni ansambel »Božank«.

Poskrbljeno bo tudi za pijačo in jed, tople obroke pa lahko naročite na tel. 0602/21 530 (Horjak) ali 0602/23 079 (Strmčnik).

Ravenski in prevaljski organizatorji se veselijo vašega obiska in vas pričakujejo!

Vabljeni tudi prijatelji in znanci nekdanjih borcev!

ZVEZA SLOVENSKIH ŽENA

vabi na

srečanje z *Ifigenijo Simonovič:*

»Vsaka stvar ima svoj čar«

predstavitve njene poezije in keramike

v ponedeljek, 18. maja 1998, ob 20. uri

v k & k centru v Šentjanžu

in v torek, 19. maja, ob 20. uri

v prostorih kulturnega društva »Pri Joklnu« v Celovcu, Badgasse 7

Večera bo povezovala prof. Katarina Lavš

ZVEZA BANK
r. z. z. o. j., Bank und Revisionsverband, reg. Gen. m. b. H. Tel. 0 463/51 2385

Razpis delovnega mesta

Ste jurist(ka) ali magister(tra) ekonomskih ved? Imate mogoče tudi že izkušnje pri podjetjih? Ste podjetni in angažirani? Potem ste pravi za nas.

Iščemo sodelavca/sodelavko

s takim osebnim poslovnim profilom.

Pismene prošnje z življenjepisom pošljite na:

ZVEZA BANK, r.z.z.o.j., Bank- und Revisionsverband reg. Ges.m.b.H. 9010 Celovec/Klagenfurt, Paulitschgasse 5-7

Florijan Dlopst iz Podgore pod Peco - 90. rojstni dan; **Zofija Reinwald** iz Lovank - rojstni dan; **Alojz Hobel** iz Vesel - rojstni dan; **Tomej Petek** iz Zagorij - rojstni dan; **Flori Juh** iz Galicije - rojstni dan in god; župnik **Florian Zergoj** iz Kazaz - 65. rojstni dan in god; **Marija Knafel** iz Šentjakoba - osebni praznik; **Kati Andrejčič** z Bistrice v Rožu - 80. rojstni dan; **Antonija Krop** - 30. rojstni dan; **Ančka Krop** s Kogelske gore - 70. rojstni dan;

RADIO KOROŠKA SLOVENSKE ODDAJE

- ČETRTEK, 7. 5.**
18.10 Rož - Podjuna - Zilja
PETEK, 8. 5.
18.10 Kulturna obzorja
SOBOTA, 9. 5.
6.08 Od pesmi do pesmi - od srca do srca
NEDELJA, 10. 5.
6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten!
18.00 Za vesel konec tedna
PONEDELJEK, 11. 5.
18.10 »Kratek stik«
TOREK, 12. 5.
18.10 Otroška oddaja
SREDA, 13. 5.
18.10 Glasbena mavrica
21.04 Koncert absolventov glasbene šole

PRAZNUJEJO

Anka Zdove iz Goselne vasi - rojstni dan; **Helena Igerc** iz Podkrajca - rojstni dan; **Alojz Rosenzopf** iz Breške vasi - rojstni dan; **Johana Oraže** z Obirskega - 70. rojstni dan; **Ursula Jagoutz** v Hmelšah - 75. rojstni dan; **Mici Egartner** iz Dolinčič - 40. rojstni dan; **Mimi Woschank** z Bele - rojstni dan; **Primi Mlečnik** s Kota - rojstni dan; **Zofka Weratschnig** v Hmelšah - 45. rojstni dan; **Mici**

DOBER DAN, KOROŠKA

- NEDELJA, 10. 5.**
13.30 ORF 2
PONEDELJEK, 11. 5.
4.45 ORF 2 (Ponovitev)
16.20 TV SLO1 (Ponovitev)
I Ženska v moškem poklicu: mizarska moštrica
I Izredni občni zbor ZSO: Nova vprašanja za nove odgovore
I Soča - Tagliamento - Drau: Ko narava postane umetnina
I Če povežemo gib, ritem in jezik, se nove besede laže vtisnejo v spomin: Učenci LŠ Šentjakob se učijo ob zvokih bobnov iz Afrike
I Na Komlju je še ohranjeno kulturno bogastvo preteklih stoletij
I Jaz pa grem na zeleno travco ...«: Ob 15-letnici pliberškega zbora »Mlada Podjuna«

Zveza koroških partizanov

in prijatelj

protifašističnega odpora

išče kustosa

Muzeja odpora

pri Peršmanu v Podpeci
Potrebno znanje obeh deželnih jezikov. Stanovanje v stavbi muzeja je na voljo, delovni čas in plačilo po dogovoru.

Ponudbe na ZKP, Celovec, Tarviser Str. 16, tel.: 0 46 3/51 43 00

PROVINCIALNA HIŠA

V sodobno urejenem dekleškem domu provincialne hiše Šolskih sester v Celovcu, Viktringer Ring 19, je še nekaj prostih mest.

Starše, katerih hčerke namestavajo v Celovcu obiskovati kakšno šolo (gimnazijo ali kakšne druge srednje šole), obveščamo, da se lahko poslužijo te možnosti.

Podrobnejše informacije dobite osebno ali po telefonu 0463/56 4 46.

Šolske sestre

JEZIKOVNE POČITNICE

v Novem mestu za mlade od 10. do 16. leta

Termin: nedelja, 5. do 18. julija 1998, osnovna šola Grm, Novo mesto

Prijave sprejema: Krščanska kulturna zveza v Celovcu, 10.-Oktober-Straße 25/3, tel: 0463/516243; fax: 502379

Zadnji rok prijave: 25. 5. 1998

Knafel iz Šentjakoba - rojstni dan; **Florej Kulmesch** iz Vogrč - 50. rojstni dan; **Mihi Koren** iz Spodnjih Rut pri Ločah - 60. rojstni dan; **Marko Hafner** z Bistrice v Rožu - 60. rojstni dan; **Inge Karničar** z Obirskega - rojstni dan; **Frida Koschlak** iz Železne Kaple - 68. rojstni dan; **Rado Janežič** iz Celovca - rojstni dan; **Ivan Lukan** iz Vetrinja - rojstni dan.

Slovenski vestnik čestita!

SLOVENSKI VESTNIK

Usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/5143 00-0 • faks -71

DEŽURNI TEŠTEVILKE Jože Rovšek
ODGOVORNI UREDNIKI
Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo
Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

KOŠARKA

Mladinci košarskega kluba KOŠ v boju za koroškega prvaka

Mladinska vrsta KOŠ s trenerjem Bojanom Grzetičem in tajnikom kluba Kristijanom Zeichnom

Foto: SV

Mladinska ekipa košarskega kluba KOŠ iz Celovca, v kateri so predvsem dijaki slovenske gimnazije, se je uvrstila v finale koroškega košarskega prvenstva. Njen nasprotnik bo ekipa Wörther See Piraten iz Celov-

ca. Varovanci trenerja Bojana Grzetiča bodo z njo odigrali prvo tekmo v ponedeljek, 11. maja, v šporni dvorani v Šentpetru v Celovcu, povratna tekma pa bo 19. maja ob 18.15 v telovadnici Mladinskega doma v Mikschalle 4.

Mladi košarkarji KOŠ pa se bodo od 22. do 24. maja udeležili tudi mednarodnega turnirja v Trstu, na katerem bodo igrali z vrhunskimi ekipami iz Italije, Slovenije in ZR Jugoslavije.

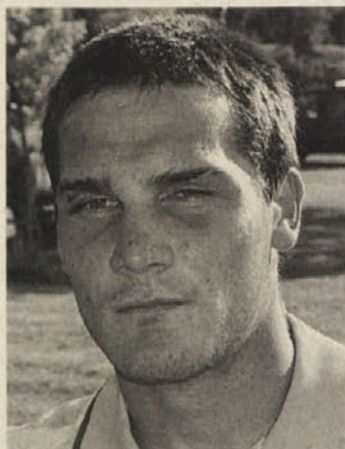
NOGOMET – REGIONALNA LIGA

Nova zmaga SAK: 1:0 v gosteh proti Pöllauu

Preteklo soboto so nogometaši Slovenskega atletskega kluba spet zmagali in si tako močno izboljšali pozicijo na lestvici. Po prepričljivi zmagi nad Gratkornom (2:0) pretekli teden na domačem igrišču so varovanci trenerja Reinharda Telliana v 20. krogu prvenstva regionalne lige-sredina v gosteh osvojili nadanje tri točke. Premagali so Pöllau z 0:1(0:0) in tako uspešno ubranili ugodno 6. mesto na lestvici. Zmagoviti gol je dosegel 17-letni napadalec Alexander Lessnig v 53. minuti, drugi junak tekme pa je bil vratar Udo Mallegg, ki je v zadnjih 30 minutih ubranil tri stooštote priložnosti domačinov. 6 kol pred koncem prvenstva postaja vse bolj napeto tudi na vrhu lestvice: vodeči Voitsberg je z remijem proti Zeltwegu vnovič prepustil dve točki, tako da združena ekipa celovške Austrie in beljaškega VSV zaostaja samo še tri točke ter ima znatno boljše razmerje zadetkov. Enajsterica Austria/VSV je premagala St. Florian iz Zgoranje Avstrije z 1:0, zmagal pa je tudi tretji predstavnik Koroške v meddeželni ligi, Pliberk: 4:2 proti ekipi Flavia Solva.

Na zelo majhnem igrišču, zagotovo najmanjšem v tej regionalni ligi, se je takoj od začetka tekme razvila zelo borbena igra; igralci obeh moštev

so igrali na vsako žogo. Domačini so bili predvsem nevarni tudi zaradi pretečega izpada iz lige. Kljub temu pa so bili igralci SAK v prvem polčasu v premoči, imeli tudi nekaj dobrih priložnosti za gol, ki pa jih niso izkoristili. Po prvem polčasu brez golov in po pavzi so nogometaši Slovenskega atletskega kluba vendar dosegli gol. Dosegel ga je mladi igralec Aleksander Lessnig.

Najboljši igralec tekme Danny Roy

V nadaljnji tekmi so se igralci Pöllaua močno prizadevali vsaj za izenačenje, vendar je esakajevcem uspelo z nekoliko sreče, predvsem pa s prizadevno igro obraniti pozitivni rezultat in s tem tri pridobljene točke.

Junak tekme je bil Aleksander Pollesnig, ki je bil poleg

doseženega gola proti koncu tekme z rdečim kartonom še izključen, najboljša igralca SAK pa sta bila Danny Roy in vratar Udo Mallegg.

Z novo osvojitvijo točk in trdnim šestim mestom na lestvici bo moštvo SAK v nadaljnjih šestih kolih lahko igralo bolj umirjeno, brez živčne vojne, zato bo trener Tellian že v prihodnji tekmi v igro vključil tudi mladega Rožečana Romana Oražeta.

J. R.

LESTVICA REGIONALNE LIGE – SREDINA

1	Voitsberg	20	13	3	4	32:16	42
2	Austria/VSV	20	10	9	1	36:12	39
3	Gratkorn	20	8	8	4	32:24	32
4	St. Florian	20	8	7	5	31:17	31
5	WAC	20	8	6	6	29:20	30
6	SAK	20	7	9	4	29:22	30
7	Pliberk	20	8	6	6	26:25	30
8	Leibnitz	20	7	6	7	24:24	27
9	Grieskirchen	20	7	4	9	27:31	25
10	Rapid Lienz	20	7	4	9	27:31	25
11	Pöllau	20	5	5	10	18:27	20
12	Flavia Solva	20	4	6	10	16:34	18
13	FC Zeltweg	20	4	4	12	16:35	16
14	Rohrbach	20	4	3	13	14:42	15

Prihodnja tekma

nedelja, 10. maja,
ob 17. uri na domačem
igrišču v Trnji vasi proti
moštvo Grieskirchna

RIBIŠTVO

Klub koroških ribičev drugi na mednarodnem tekmovanju

Morda le malokdo ve, da ribiči, ne le poklicni, tudi tekmujejo. Vrsta tekmovanj je več, med drugim v hitrostnem ulovu, prav posebej in težko pa je tekmovalje v gorskih rekah v ulovu postrvi na muho. To je prav posebna tehnika, ki od ribičev zahteva mnogo znanja in spretnosti. Klub koroških ribičev je že dolgo let navezan na ribolov z muho na Savi Dolinki, severozahodno od Jesenic v Sloveniji. S tamkajšnjimi ribiči goji tudi prijateljske stike. Tako se je udeležil tudi mednarodnega tekmovanja v športnem ribolovu z muharico, na katerem se je pomerilo nad 80 tekmovalcev, in sicer 18 tričlanskih ekip iz Slovenije in avstrijske Koroške.

Po napetem in več kot tri ure trajajočem tekmovanju je prva ekipa Kluba koroških ribičev (KKR) v sestavi Ivko Ferm, Janko Ottowitz in Gerhard Umfahrer pri ocenitvi moštev zasedla odlično drugo mesto, ravnatelj Ivko Ferm pa je pri posameznikih osvojil zelo dobro četrto mesto!

V tekmovalni ligi je na sporedu skupno osem tekmovanj na rekah Sava, Kolpa in Kamniška Bistrica. Torej bomo o njih lahko še poročali.

Pričakujemo pa tudi poročila o uspehih drugega našega ribiškega kluba, Kluba podjunskih ribičev, ki je zelo vezan na Posočje in seveda na tamkajšnje soško postrvi.

ŠAH

Šahistom SŠK »Obir« je uspelo

Šahisti SŠD »Obir« I so uspešno zaključili boj za obstanek v 1. razredu. Na skupnem zaključnem krogu v Nußdorfu na Vzhodnem Tirolskem so premagali ekipo iz Grabštanjaja kar z 8 : 0. Razlog za maksimalno zmago je bil v tem, da je nasprotnik nastopil samo s štirimi igralci. Ker more po tekmovalnih pravilih Koroške šahovske zveze biti prisotnih »več kot polovica igralcev«, torej pet, se dvoboj sploh ni igral, tako da je polnoštevilno navzočim Kapelčanom pripadla zmaga v višini 8 : 0. SŠK »Obir« je prvenstveno sezono zaključil z naslovom viceprvaka, cilj prve ekipe SŠK »Obir« za prihodnjo sezono pa je – tako sekcijijski

vodja ravnatelj Johann Stossier v pogovoru z našim listom – podvig v podligo.

Drugo moštvo SŠK »Obir« pa je prvenstveno sezono v 4. razredu C zaključilo s porazom. Izgubili so dvoboj s celovskim ASK z 1 : 3 (edino zmago je slavil Ewald Soukup) in na zaključni lestvici osvojili mesto v sredini.

Tudi mladinska ekipa SŠZ/Posojilnica Bilčovs III, ki igra v istem razredu, je prvenstvo zaključila s porazom. Ekipa Pošte iz Celovca je bila močnejša in zmagala 3,5 : 0,5. Edini remi za ekipo, ki je prvenstvo končala za zadnjem mestu, je dosegel Roman Weber.

I. L.

GIMNASTIKA

Drugi v Evropi

Velik uspeh je na evropskem prvenstvu v gimnastiki dosegel Slovenec Mitja Petkovšek, in sicer je postal podprvak. S sijajno vajo na bradlji je dosegel oceno 9,337, prehitel pa ga je edinole Rus Bondarenko. Najboljšemu slovenskemu telovadcu Aljažu Peganu je na drogu spodletelo, kljub temu pa je osvojil odlično 8. mesto. Doselej najboljšo slovensko uvrstitev v mnogoboju je s sedemnajstim mestom dosegla Mojca Mavrič.

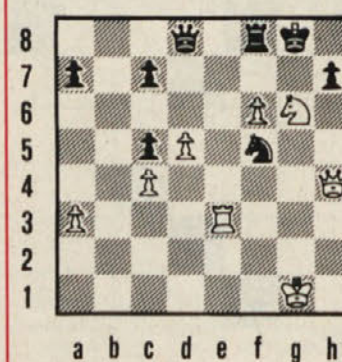

Mitja Petkovšek

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 14

Silvo Kovač

Samisch – Grünfeld / Karlsbad 1923

Beli ima napadene kar vse tri figure in črni se že nadeja uspešne obrambe svojega kralja. Beli, ki je na potezi, pa še ni »vrgel puške v koruzo« in z zadnjimi naboji strelja v nasprotnika. Kakšen bo ulov, pa analizirajte sami in poiščite zmagovito pot belih figur. Vaš napor se bo bogato obrestoval s pogledom na zmagovito pozicijo belega!